

EL LLENGUATGE

Concordança

El verb (en forma personal) sempre ha de concordar en nombre amb el subjecte. Dit altrament, si el subjecte revesteix la forma del singular (*jo, tu, ell, el gat, en Pere; qui té gana*) el verb ha de revestir també la forma del singular, però si el subjecte és plural (*nosaltres, vosaltres, aquelles, els qui es queden a casa*), el verb, així mateix, s'ha d'usar en plural. La norma no sembla pas gens difícil, complicada ni subtil: hom l'observa espontàniament, sense tenir consciència de la seva formulació. Únicament certs noms col·lectius —singulars per la forma, però plurals pel significat— i certs subjectes complexos fan vacil·lar a cops en la seva aplicació.

S'esdevé algunes vegades, però, que ens cal dir alguna cosa d'algú que forma part d'un grup o col·lectivitat, del qual també es fa una determinada afirmació, especialment per tal de definir-lo o caracteritzar-lo. Es formen aleshores unes oracions complexes en que han de tenir lloc dos casos de concordança entre el subjecte i el verb, cosa que teòricament no hauria d'originar cap dubte, perquè cada un dels dos verbs observa la concordança amb el subjecte propi, però que en la pràctica és font de nombrosos errors. I així com en el cas dels noms col·lectius que fan de subjecte hom adopta un criteri flexible que té en compte diversos factors —l'acostament o l'allunyament del subjecte i el verb, el reforç ocasional del nom col·lectiu per un altre nom en plural: *un grup de nois*, etc.—, en els casos que comentem no cal sinó considerar el nombre gramatical del subjecte i fer-hi concordar el verb rigorosament.

Així, els mots indefinits *algun, qualsevol i cadascun* (o *cada un*) demanen sempre el verb en singular, encara que es refereixin a un individu o element formant part d'un grup o col·lectivitat que té una expressió plural, sovint subjecte d'un altre verb, aquest sí, és clar, en plural: *Algun dels assistents ho devia (no devia) saber, Qualsevol dels qui hi eren l'ho podrà (no podran) dir, Cadascun dels nois que hi van participar va (no van) rebre un obsequi diferent.*

Contràriament, hom sol usar sovint el verb en singular amb un subjecte representat per un relatiu en plural, perquè se n'ha individualitzat un element. Però cal dir *Tu ets dels qui no diuen (no diu mai res, Era un dels qui es queixaven (no queixava), Sóc un dels qui hi van (no va) assistir, És un dels qui hi estan (no està) d'acord, Jo sóc dels qui protesten (no protesta).*